

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 12.6.2006

Modellsvar till uppgift 1 (max 10 poäng)

Besvara alla delfrågor genom att kryssa för det korrekta alternativet. Rätt svar ger +1 poäng, fel svar -0.5 poäng och inget svar ger noll poäng.

1. Ett monopol maximerar sin vinst genom att producera den mängd, vid vilken

- a) marginalintäkten är större än marginalkostnaden.
- b) marginalintäkten är lika med marginalkostnaden.
- c) marginalintäkten är större än alternativkostnaden.

svar s.92 b)

2. Den långsiktiga Phillipskurvan är

- a) vågrät.
- b) u-förmad.
- c) lodrät.

svar s. 319 c)

3. I den enkla keynesianska modellen förekommer

- a) aldrig stagflation.
- b) alltid stagflation.
- c) tidvis stagflation.

svar s.329 a)

4.En hög och varierande inflation är skadlig eftersom

- a) förvärvsarbetarnas köpkraft försämras.
- b) relativa priser förändras snabbt.
- c) dynamiken i ekonomi minskar.

svar s.225 b)

5.Bytesekvationen säger att om ekonomin befinner sej i full sysselsättning och omloppshastigheten är konstant, kommer en expansiv monetär politik

- a) inte att leda till inflation.
- b) att leda till inflation.
- c) inte att leda till inflation om produktionsvolymen inte går att öka.

svar s.233 b)

6. Om inkomsteffekten är större än substitutionseffekten kan en höjd inkomstskatt

- a) stimulera till mer arbete.
- b) ge minskat utbud av arbetskraft.
- c) stimulera till längre studier.

svar s.103 a)

7. Monopolistisk konkurrens kallas ibland för

- a) märkeskonkurrens.
- b) oligopol.
- c) monopol.

svar s. 97 a)

8. Utbudsöverskott kan vara ett resultat av

- a) en prisreglering där priset har satts lägre än jämviktspriset.
- b) en prisreglering där priset har satts högre än jämviktspriset.
- c) att företagen inte har dumpat effektivt.

svar s. 64 b)

9. Produktionsmöjlighetskurvans

- a) positiva lutning kan förklaras med att ju högre pris desto mer är företag villiga att producera.
- b) negativa lutning visar att resurser är knappa.
- c) negativa lutning kan förklaras med att när den producerade mängden ökar sjunker de fasta kostnaderna per tillverkad enhet.

s.38 b)

10. Vilken av följande marknader är inte en nätverksmarknad?

- a) marknaden för bredband
- b) marknaden för tangentbord
- c) marknaden för operativsystem

s.98 b)

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 12.6.2006

Modellsvar till uppgift 2 (max 10 poäng)

Besvara följande delfrågor och redogör för uträkningarna. Använd det utrymme som reserverats för ändamålet.

Nedan ges utbudet respektive efterfrågan på bensin

Pris euro/l	efterfrågan	utbud
0.8	15	12
0.9	14	12.5
1.0	13	13
1.1	12	13.5
1.2	11	14

1. Rita utbuds- och efterfrågekurvorna i ett diagram samt märk ut jämviktspriset och –kvantiteten.

svar s.64. jämviktspris 1.0 euro/l och jämviktskvantitet 13.

2. Enligt EU direktiv (2003/30/EY) bör biodrivmedel utgöra minst 5,75 % av den bensin som används inom trafiken. Antag att biodrivmedel är dyrare att framställa än "vanlig" bensin. Hur påverkar EU direktivet efterfrågan och /eller utbudet på bensin? Hur förändras jämviktspriset och -kvantiteten?

3p

svar s. 65-66. Utbudskurvan förskjuts in då produktionskostnaderna stiger. Kvantiteten sjunker och priset stiger.

3. Biodrivmedel kan framställas ur t.ex. avfall från livsmedelsfabriker, palmolja eller havre. Beskriv de ekonomiska krafter som påverkar valet av råvara för tillverkning av biodrivmedel.

2p

s. 85-89. Antag att företag konkurrerar. Företag strävar efter att tillverka biodrivmedlet så effektivt som möjligt för att hålla sina produktionskostnader låga. Om en av råvarorna visar sig överlägsen de andra (kostnadseffektiv) kommer denna råvara att användas av alla företag eftersom företag i andra fall slösar med resurser.

4. Cirka hälften av bensinpriset utgörs av skatter. Varför beskattas bensin så hårt (bortse från statsfinansiella argument)? Bör skatteprocenten på bensin öka eller minska då andelen biodrivmedel ökar?

3p

svar s.53. Om investeringar eller förbrukning medför en kostnad för samhället (här i form av miljöförstöring) bör statsmakten ingripa för att eventuellt stoppa investeringen eller minska förbrukningen. Marginalkostnaden för förbrukning bör vara lika stor som marginalintäkten för förbrukningen. Om andelen biodrivmedel ökar kan beskattningen lindras eftersom marginalkostnaden inte längre är lika hög.

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 12.6.2006

Modellsvar till uppgift 3 (max 10 poäng)

Småplaceraren Naj Lental, har en placeringsportfölj värd 27 275 €. Av detta belopp är 12 600 € upplånade medel med en räntekostnad om 4,25 procent. Inga amorteringar görs, men räntorna skall betalas i slutet av varje år. Erfarenheten har visat att Lental kan uppnå en förväntad räntabilitet om 12,5 procent på sina placeringar. Använd maximalt det utrymme som reserverats för respektive fråga. Uträkningar/motiveringar bör ovillkorligen framkomma.

a) Vad är den förväntade räntabiliteten på herr Lentals egna medel?

2,5p

$$\text{Olsson \& Skärvad (2005), s. 368: } R_E = R_T + (R_T - R_S) \times S/E.$$

$$R_T = 12,5 \% ; R_S = 4,25 \% ; S = 12\ 600 \text{ €} ; T = 27\ 275 \text{ €} ;$$

$$E = 27\,275 - 12\,600 = 14\,675,00 \text{ €}.$$

$$R_E = 12,5 + (12,5 - 4,25) \times 12\,600 / 27\,275 = \mathbf{19,58348 \%}.$$

Alternativt räknesätt:

$$\text{Avkastning totalt} = 27\,275 \times 0,125 - 12\,600 \times 0,0425 = 2\,873,875 \text{ €}.$$

$$\text{Avk. på egna medel} = 2\,873,875 / 14\,675 = 0,1958348 \sim 19,58348 \text{ \%}.$$

Svar: Den förväntade räntabiliteten är **19,58 %**.

- b) Exakt ett år har gått sedan uträkningen i a)-fallet. Det visar sig att tiderna varit bistra under det gångna året och räntabilitetsförväntningen inte alls slog in. Den realiserade avkastningen under det gångna året var endast 1,5 procent. Vad var den realiserade räntabiliteten på herr Lentals egna medel? 2,5p

$$R_T = 1,5 \text{ \%}; R_S = 4,25 \text{ \%}; S = 12\,600 \text{ €}; T = 27\,275 \text{ €};$$

$$E = 27\,275 - 12\,600 = 14\,675,00 \text{ €}.$$

$$R_E = 1,5 + (1,5 - 4,25) \times 12\,600 / 27\,275 = \mathbf{-0,86116 \%}.$$

Alternativt räknesätt:

$$\text{Avkastning totalt} = 27\,275 \times 0,015 - 12\,600 \times 0,0425 = -126,375 \text{ €}.$$

$$\text{Avk. På egna medel} = -126,375 / 14\,675 = -0,0086116 \sim -0,86116 \text{ \%}.$$

Svar: Den realiserade räntabiliteten var **-0,86 %**.

- c) Vad är placeringsportföljens totalvärde vid tidpunkten i b)-fallet? Hur många procent av denna summa är egna medel? 2,5p

$$\text{Nytt totalvärde} = 27\,275 \times 1,015 - 12\,600 \times 0,0425 = \mathbf{27\,148,63 \text{ €}}.$$

$$\text{Egna medel} = 27\,148,63 - 12\,600 = 14\,548,63.$$

$$\text{Egna medlens andel av totalportföljen} = 14\,548,63 / 27\,148,63 = 0,5358881 \sim \mathbf{53,58881 \%}.$$

Svar: Portföljens nya totalvärde är **27 148,63 €**.

De egna medlens andel är 53,59 %.

- d) Trots det första årets bakslag är Naj Lental dock en obotlig optimist och tror fortfarande att räntabiliteten på hans portfölj under det andra året kommer att vara 12,5 procent. Därför upptar han ytterligare 12 400 € lån, också detta till en kostnad om 4,25 procent, och placerar också dessa nya medel i sin aktieportfölj. Givet att förväntningen om 12,5 procent slår in, vad är räntabiliteten på hans egna medel nu?

2,5p

$$R_T = 12,5 \% ; R_S = 4,25 \% ; S = 12\,600 + 12\,400 = 25\,000 \text{ €};$$

$$T = 27\,148,63 + 25\,000 \text{ €} = 39\,548,63 \text{ €};$$

$$E = 39\,548,63 - 25\,000 = 14\,548,63 \text{ €}.$$

$$R_E = 12,5 + (12,5 - 4,25) \times 25\,000 / 14\,548,63 = \mathbf{26,67660 \%}.$$

Alternativt räknasätt:

$$\text{Avkastning totalt} = 39\,548,63 \times 0,125 - 25\,000 \times 0,0425 = 3\,881,08 \text{ €}.$$

$$\text{Avk. på egna medel} = 3\,881,08 / 14\,548,63 = 0,2667660 \sim 26,67660 \%.$$

Svar: Den förväntade räntabiliteten är 26,68 %.

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 12.6.2006

Modellsvar till uppgift 4 (max 10 poäng)

Besvara alla delfrågor genom att kryssa för det korrekta alternativet. Rätt svar ger +1 poäng, fel svar -0,5 poäng och inget svar 0 poäng.

- a) Medelvärde och median är båda genomsnittsmått
- för vilka det gäller att medianen alltid är mindre än eller lika med medelvärdet.
 - för vilka det gäller att medianen alltid är större än eller lika med medelvärdet.
 - mellan vilka det inte finns något entydigt samband.

Svar: alternativ tre

- b) Typvärdet definieras som
- det värde som förekommer flest gånger.
 - mittobservationen då observationerna är ordnade i storleksordning.
 - summan av observationerna dividerat med antalet observationer.

Svar: alternativ ett

- c)** Standardavvikelsen för en variabel är alltid
- större än noll.
 - större än eller lika med noll.
 - mindre än eller lika med noll.

Svar: alternativ två

- d)** Medianen är det samma som
- den första kvartilen.
 - den andra kvartilen.
 - den tredje kvartilen.

Svar: alternativ två

- e)** En kvantitativ variabel
- kan högst ha ett typvärde.
 - har alltid exakt ett typvärde.
 - kan ha fler än ett typvärde.

Svar: alternativ tre

- f)** Variationsvidden definieras som
- summan av det största och minsta värdet.
 - skillnaden mellan det största och minsta värdet.
 - produkten av det största och minsta värdet.

Svar: alternativ två

- g)** Standardavvikelsen är ett
- index.
 - centralmått.
 - spridningsmått.

Svar: alternativ tre

- h)** I ett datamaterial är alltid
- minst hälften av observationerna mindre än medianen.
 - exakt hälften av observationerna mindre än medianen.
 - högst hälften av observationerna mindre än medianen.

Svar: alternativ tre

- i)** Det kan vara missvisande att använda medelvärdet om datamaterialet
- omfattar ett stort antal observationer.
 - innehåller extremvärden.
 - innehåller både positiva och negativa observationer.

Svar: alternativ två

- j) Om man kvadrerar standardavvikelsen erhåller man
- variansen.
 - variationskoefficienten.
 - den genomsnittliga avvikelsen.

Svar: alternativ ett

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 12.6.2006

Modellsvar till uppgift 5 (max 10 poäng)

Ange vilka alternativ som är korrekta. Ett eller flera alternativ kan vara korrekta.

Val av rätt alternativ ger 1 poäng, val av fel alternativ ger -0,5 poäng och inget val ger 0 poäng.

	Poäng
1 Ett företag har ett resultat om 15 teuro (= 1000 euro) och ett eget kapital om 100 teuro. Räntabiliteten på eget kapital är således 15 %. För att fördubbla räntabiliteten borde företaget	
☒ halvera eget kapital.	1
☐ halvera det främmande kapitalet utan att förändra eget kapital.
fördubbla resultatet utan att eget kapital	
☒ höjs.	1
☐ göra något annat? I så fall vad? _____	
2 Ett företag har en lageromsättningshastighet om 12 ggr/år. Sålda varors kostnad uppgår till 3 Meuro (= miljoner euro) och den genomsnittliga kapitalbindningen i varulager är 0,250 Meuro. För att fördubbla lageromsättningshastigheten borde företaget	
☒ halvera den genomsnittliga kapitalbindningen i lager	1
☐ halvera sålda varors kostnad.	
☒ sänka den genomsnittliga kapitalbindningen i lager till 125 000 euro.	1
☐ göra något annat? I så fall vad? _____	
3 Ett företag har en kassalikviditet om 0,5. Kortfristiga skulderna uppgår till 200 teuro och omsättningstillgångarna inklusive fordringar och kassa- och banktillgodohavanden till 100 teuro. För att höja räntabiliteten till normtalet 1 borde företaget	
☐ sänka det kortfristiga främmande kapitalet till 50 000 euro.
halvera det kortfristiga främmande	
☒ kapitalet.	1
☐ minska säkerhetsmarginalen.	
☐ göra något annat? I så fall vad? _____	
4 Ett företag har ett totalt täckningsbidrag om 12 Meuro. De aktuella försäljningsvolymen är 4 000 st och försäljningspriset per styck 8 000 euro. Den rörliga styckkostnaden är 5 000 euro. För att fördubbla det totala täckningsbidraget borde företaget	
☐ höja försäljningspriset till det dubbla.	
☒ höja försäljningsvolymen med 100%.	1
☐ halvera den rörliga kostnaden per styck.	
☐ göra något annat? I så fall vad? _____	

- 5 Ett företag har en soliditet om 25%. Företaget strävar efter att höja soliditeten till 50 %.
För att åstadkomma detta borde företaget
- fördubbla eget kapital utan att det främmande kapitalet höjs.
 - halvera det främmande kapitalet utan att förändra eget kapital.
 - höja eget kapital eller sänka främmande kapital så att de är lika stora 1
 - fördubbla det främmande kapitalet utan att eget kapital höjs.
 - göra något annat? I så fall vad? _____
- 6 Ett företag har en räntabilitet på totalt kapital om 20%.
För att förbättra räntabiliteten på totalt kapital borde företaget
- öka omsättningen. 1
 - anställa mer administrativ personal.
 - sänka det totala kapitalet men bibehålla vinstnivån. 1
 - göra en fondemission.
 - göra något annat? I så fall vad? minska kostnaderna. 1
-
- 10**

**SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN
INTRÄDESPROV 12.6.2006**

Modellsvar till uppgift 6 (max 10 poäng)

I tabellen nedan anges medelpriser för höghuslägenheter i Finland under åren 2004-05, i beräkningarna ingår endast gamla lägenheter dvs. inga nybyggda höghus har beaktats (Källa: Statistikcentralen, www.stat.fi).

Tidpunkt	Prisnivå €/m ²
2004, kvartal 1	1565
2004, kvartal 2	1606
2004, kvartal 3	1605
2004, kvartal 4	1610
2005, kvartal 1	1634
2005, kvartal 2	1695
2005, kvartal 3	1724
2005, kvartal 4	1765

- a) Använd priserna i tabellen för att beräkna en indexserie med år 2004, kvartal 1 som basår. (3 poäng)

Svar:

Det första indextalet sätts till 100 och de följande fås som $\frac{1606}{1565} * 100$, $\frac{1605}{1565} * 100$, osv.

Tidpunkt	Prisindex
2004, kvartal 1	100
2004, kvartal 2	103
2004, kvartal 3	103
2004, kvartal 4	103
2005, kvartal 1	104
2005, kvartal 2	108
2005, kvartal 3	110
2005, kvartal 4	113

- b) Använd det index du erhållit för 2005, kvartal 1, och förklara vad detta tal säger om prisutvecklingen. (2 p)

Svar:

Värdet 104 för år 2005, kvartal 1 säger att medelpriset ökat med 4% jämfört med basårspunktens prisnivå.

- c) Hur stor har den procentuella prisökningen i genomsnitt varit per kvartal? (3p)

Svar:

Totalt 13 procents ökning på sju kvartal. Den genomsnittliga procentuella ökningen fås genom att lösa ekvationen

$$(1 + p)^7 = 1,13 \implies p = (1,13)^{1/7} \approx 1,018$$

dvs. i genomsnitt har ökningen varit 1,8%.

- d) Om man förlänger indexserien ett steg bakåt, dvs. till kvartal 4 år 2003, så är indextalet för den tidpunkten 98. Utnyttja denna information för att beräkna medelpriset för den tidpunkten. (2p)

Svar:

Medelpriset år 2003, kvartal 4 fås som $0,98 \cdot 1565 \approx 1534$.

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 12.6.2006

Modellsvar till uppgift 7 (max 12 poäng)

Besvara alla delfrågor genom att kryssa för det korrekta alternativet. Rätt svar ger +1 poäng och fel svar -1 poäng. Om du inte tar ställning får du 0 poäng. Frågorna enligt Olsson och Skärvad, del 2 och 7 (Olsson, J. & Skärvad, P-H.: Företagsekonomi 100, 2005)

1. Enligt den s k Boston matrisen har *en vildkatt*

- a) låg markandsandel och hög tillväxt.
 b) låg tillväxt och hög markandsandel.

- c) låg markandsandel och låg tillväxt.
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: A (s. 425)

2. Faser i affärsidéns livscykel är

- a) sökfase, stabiliseringsfas och kunskapsutvecklingsfas
- b) penetrationsfas, uppgångsfas, nedgångsfas,
- c) nedgångsfas, sökfase och stabiliseringsfas
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: C (s. 74)

3. Ett organisationschema beskriver

- a) formella befogenheter och informell ansvarsfördelning
- b) formella befogenheter och formell arbetsfördelning
- c) formella befogenheter och informell arbetsfördelning
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: B (s. 79)

4. Lågkostnadsstrategins konkurrensfördelar uppnås genom:

- a) låga priser, höga kostnader och hög differentiering.
- b) låga kostnader, höga priser och unika produkttegenskaper.
- c) låga priser, låga kostnader och låg differentiering.
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: C (s. 419)

5. Ett exempel på aktörer i värdekedjan är:

- a) leverantör av kött, restaurang och konsument
- b) leverantör av el, sjukhus och matbutik
- c) leverantör av blommor, florist och bönder
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: A (s. 128)

6. Ledningsfilosofin omfattar företagets:

- a) strategi, mål och affärsidé
- b) organisationsstruktur, mening och affärsidé
- c) affärsidé, mening och policy
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: A (s. 69)

7. Taylorism innehåller.

- a) noggrann kvalitetskontroll och specialiserade arbetsuppgifter
- b) systematiska arbetsstudier och flexibla arbetstider

- c) noggrann effektivisering av produktion och specialiserade arbetsuppgifter
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: C (s. 100)

8. De största skillnaderna mellan "lean produktion" och massproduktion är:

- a) vad man producerar, hurdant produktionssystem man har och produkternas pris.
- b) mängderna av produkter man producerar, produktionsserier och utrustningens kvalitet.
- c) hurdana produkter man producerar, sättet hur man producerar och arbetarnas kompetens.
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: B (s. 109)

9. Ett exempel på företag med olika typer av produktionssystem är:

- a) McDonald's och Hennes & Mauritz
- b) Ford och Valio
- c) Armani och Nissan
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: C (s. 116 -117)

10. Organisationskultur innefattar bland annat:

- a) normer och regler, affärsidén och mål.
- b) informell organisation, förebilder och etikett.
- c) förebilder, mål och formell organisation.
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: B (s. 95)

11. Ett företag kan vara organiserat enligt:

- a) produkt och funktion
- b) produkt och division
- c) produktion och avdelning
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: A (s. 80)

12. En situationsanpassad ledare:

- a) bemöter alla medarbetare på samma sätt
- b) hjälper de oerfarna medarbetarna.
- c) bemöter medarbetarna enligt vad han eller hon tycker om dem.
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: B (s. 103)

13. Företagets värdekedja består av stödaktiviteter och primäraktiviteter.

- a) Primäraktiviteter är det samma som materialflöde.
- b) Personaladministration hör till stödaktiviteterna.
- c) Primäraktiviteterna kan fungera utan stödaktiviteter.
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: B (s. 126)

14. Ett företag med en bra affärsstrategi och dåliga affärsprocesser behöver förbättra sina affärsprocesser genom:

- a) Business Process Reengineering (BPR)
- b) Business Product Innovations (BPI)
- c) Total Quality Management (TQM)
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: C (s. 426-427)

15. Företagets kärnkompetens beskriver:

- a) de högsta chefernas kunnande.
- b) medarbetarnas utbildning.
- c) företagets kunnande.
- d) Jag tar inte ställning.

Rätt svar: C (s. 88)

**SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN
INTRÄDESPROV 12.6.2006**

Modellsvår till uppgift 8 (max 8 poäng)

Om ett företag finns för räkenskapsperioden 1.6.2005-31.5.2006 följande information:

Tillverkad och såld volym	20 000	st
Försäljningspris per styck	50	euro
Rörlig kostnad per styck	25	euro
Totala fasta kostnader	200000	euro

Inför räkenskapsperioden 1.6.2006-31.5.2007 överväger man att:

a) fortsätta som föregående period,

b) försöka höja volymen med 15%

eller

c) sänka priset med 10% och därigenom kunna höja volymen hela 20%.

Beräkna företagets totala vinst i euro, nollpunktsvolym i st och säkerhetsmarginal i % i vardera alternativet!

Presentera även använd formel.

Vilket av de tre alternativen (fortsätta som tidigare, volymökning eller prissänkning i kombination med volymökning) är det bästa för företaget om man ser till den totala vinsten i euro?

Fyll i nedanstående tabell!

Alternativ	Formel	Poäng	a	Poäng	b	Poäng	c		Poäng
			Utgångsläge		Volymökning 15,00%		Prissänkning i kombination med volymökning	-10% 20%	
Vinst (euro)	Totala intäkter - totala kostnader	0,5	300000	0,5	375000	0,5	280000	EUR ?	0,5
Nollpunktsvolym (st)	Fasta kostnader / (Pris/st- Rörlig kostnad/st)	1	8000	0,5	8000	0,5	10000	st ?	0,5
Säkerhetsmarginal i %	(Totala intäkter- Nollpunktsomsättning)/Totala intäkter	1	60%	0,5	65%	0,5	58,3%	%?	0,5
	alternativt (Volym-Nollpunktsvolym)/Volym								
	Poäng	2,5		1,5		1,5			1,5

Bäst är alternativ B därför att det ger den högsta vinsten.